

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 „ „ „ 2 „
15 „ „ „ 3 „

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracija in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 50 „

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 „ 20 „
za četrt leta . . . 2 „ 10 „

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolinem trgu
hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Boj nemčurstvu!

II.

V zadnjem članku smo povedali, da hočejo nemčurji našemu ljudstvu šole vzeti s tem, da jih premene v nemške. Zakaj so li slovenske šole tem ljudem na poti? Saj vendar je slovenski mladini le v slovenskih šolah mogoče izobraziti in zbistriti si um ter prisvojiti si toliko znanstva, da zadobi prostost mišljenja in more sama razločevati, kaj je dobro, kaj slabo, kaj škodljivo. V šoli vsaj nekoliko izobražen kmet že se ne bo dal slepariti vsakemu „beriču“, ne bo verjel vsakemu, ki se mu prikaže v gosposki suknji, ter se ne bo tresel pred vsakim c. kr. pisarjem, nižim ali višim uradnikom, kar se zdaj, žalibog! še prepogosto godi, ker je naše ljudstvo — po krivdi nemčurjev — zaostalo v duševnem izobraženju. Skušnja uči, da so izobraženi ljudje, namreč neodvisni meščani, značajni trgovci, občinski predstojniki ali župani in posestniki, ki znajo vsaj brati in pisati, najbolj trdoglavni, kedar jih kak nemčur zapeljuje, da se pri njih nič ne dá opraviti s sleparjenjem. Priprosti kmet, ki nič ne bere, nič ne vé, je najprej plen nemčurskih agitatorjev, njemu se najbrže kaj natveze, ker ima razen kratkega uma tudi še grozen strah pred „gospodom komisarjem“, ker še vedno misli, da ga ta sme zapreti, kedar hoče; zato se mu tudi kar naravnost lahko ukazuje: tako ali tako, ker zbog strahu ne bo si upal prašati po razlogih.

Tako so tudi nemčurji pri zadnjih volitvah za kupčijsko zbornico „zmagali“. Priprosti človek brez vse omike se dá ostrašiti, on tudi ne vé, kako to ali to, ne pozná državnega organizma in misli, da mu lahko vsak berič — c. kr. okrajni glavar pa prav gotovo —

davek zmanjša, če to obljubi; ravno tako misli, da bo več davka plačeval, če se bo „pri rihti“ zameril. Kdor zna brati in bere, pač kaj takega ne bo verjel, marveč sleparju vrata pokazal, ker vé, da mu najmočnejši okrajni paša nič ne more, ako se drži postav.

Iz tega ob kratkem rečenega je razvidno, da nemčurstvo, ako hoče pri nas gospodariti ali le obstati, mora skrbeti za to, da narod ostane na kolikor mogoče nizki stopinji omike. Da bi doseglo ta namen, napenja vse žile, išče vsakovrstnih pripomočkov. Zato se je, ker v narodu — se ve — ne najde nikakoršne podpore, oklenilo vlade ter išče pri njej podpore, in ker ima med uradniki samimi le preveč privržencev, je tudi, žalibog! preveč najde. Na ta način je nemčurstvo škodljivo vladi in narodu našemu: vladi, ker jo skuša pridobiti za svoje namene in jo tako zapelje do činov, ki niso niti narodom pravični, niti za vladno častni, ker spodkopujejo njeno vzvišenost; narodu našemu pa, ker se mu po njih godi krivica, se zadržuje na poti do samostojnosti, duševne in telesne svobode, omike in izobraženosti dubá. Vlada je zapeljana, da ravná z nami kakor z uporniki, češ, da ne maramo za njene postave, da hočemo prekucniti ves red, da smo sovražni vladi in monarhiji. Da smo mi tako očrneni, tega je krivo edino le nemčurstvo.

Da bi pa vsaj pred svetom zakrila svoje samopašne namene, je izbrala grdi stvari lepa, okusna in zapeljiva imena. Po dovtpnosti in bistrem umu ljudstva, ki vsako reč po njenem namenu ali opravi krsti, priloženi priimek „nemčur“ ji smrdi, kakor gadu žlindra, zato se je sama krstila „napredovalno, ustavoverno, svobodoljubno“ stranko. Prej je tim lastnostim pridevala še tudi „nemško“, a zdaj je to opustila, kakor mačka, ki včasih

kremplje skriva. Kako lepo se glasé taki priimki, kak odmev imajo! Ljudje po svetu, zlasti Nemci, avstrijski in drugi, smatrajo naše nemčurje za brate svoje, ki se na jugu ustavljajo vse požirajočim valovom slovanstva, ki branijo „nemško pravo, nemške šege“ propada, oskrunstva, ob enem pa si kot modérni misijonarji prizadevajo narode oteti pogina, pretečega jim v globokem močvirju slovanstva, zviti jih iz rok surovosti, nevednosti, mračnjaštva. In zaradi tega jih „bratje ob severu“ občudujejo in drug drugemu priporočajo v posnemanje.

Sleparija! Da bi „bratje ob severu“, kar jih je poštenih in pravičnih drugim narodom, spoznali naklepe naših nemčurjev, večidel nemško-slovanskih senčnikov, da bi jim mogli videti do črnega osrčja, bi se pač nevoljni in razsrdeni obrnili od njih ter jim povedali, da oni skrunijo nemško ime, spravljajo narod nemški pri nas ob veljavo in mu po krivici vlečejo na vrat trume sovražnikov. „Bratje ob severu“ — ne prusaki, veliko-nemški politiki in Bismarkovci — bi storili z našimi nemčurji, ko bi jih poznali, kakor jih mi poznamo, to, kar stori oče z nevrednim sinom, ki mu je oskrnil hišo in spravil njegovo do slej pošteno ime v nečast, — zavrgli, zatajili bi jih in izgnali spred oči, ter oznanili svetu, da to, kar ti počnó, se ne sme nakladati njim (bratom ob severu) na rame. To bi storili „bratje ob severu“ z našimi nemčurji, to bodo tudi storili, kajti enkrat bo že razkrito pred svetom početje teh ljudi, saj pravica ne more zginiti iz sveta. (Dalje prih.)

Dika jugoslovanska.

(Dalje.)

Jaz vé, da posebno mlajši učenjaki očitajo časih: krščanstvo je pozitivno in nepre-

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

XII.

Kraljevi grad Tiržki.

Skoraj vsak potnik, ki je v Cesareji palestinske na suho stopil in je hotel priti na ono cesto, ki je vodila od jezera genezareškega poleg Jordana v Jeriho in Jeruzalem, spustil se je preko Samarije in Tirze. Mesto to spominjalo je one nesrečne dobe, v kateri sta Juda in Izrael razcepljena živela. Tirza bila je sprva sedež nekega kananskega kralja, in pozneje bila je na glasu kot stolno mesto kraljev Izraelovih do dobe Amrijeve. Vojskovodja ta, kterega so vojaki odbrali bili za kralja, potolkel je Zambrija, ki je bil ravno tem potom prišel na prestol, in primoral ga, da je sebe

in svoje zapalil v kraljevem gradu Tiržkem. Na to sezidal je Samarijo za svojo stolnico. Dve sto let, do robstva asirskega, bila je stalni sedež kraljev in lepota deželi, horé se z Jeruzalemom za prvenstvo.

Tirza stala je na gričih in brdih vzhodno od Samarije proti Jordanu v jako ugodnem kraju. Vse in še več, kar nam rabi za življenje, podajal je solčnati kraj, n. pr.: dišav, pšenice, drevesne volne in nekeve sladkorne skorije. Tudi razgled od tod je bil velekrasen: videla se je vsa dolina Jordanova opasana z modrimi višavami unstranskega porečja. Vse do teh višav je blodilo oko po brezbrojnih, od pérnatega drevja na polprikritih trgih in vaseh; kedar je nebo bilo jasno, videlo se je malo tudi mestice Maheriško na pereiskej obali mrtvega morja. In skozi ta perivoj vil se je Jordan med zelenim trstičjem kot živ, srebrnikast trak. Pravo je pel Visoke pesni pevec, ki je svojo prijateljico z dražestnim Jeruzalemom primerjal in trdil, da je krasna kot Tirza.

Okrog mesta bili so nasajeni sadni vrtovi in drevoredi. Na gorskih robéh v dolgih vrstah rastla je kanarska zmajeglavka, in vinske trte so se veličastno previjale z drevesa na drevo. Od Tiberije in Traheje ta stran reke skozi Tirzo proti jugu držala je vojaška cesta, po kteri je narod lahko izvažal obilne pridelke v daljne kraje.

Kedar se je vršila naša povest, bila je Tirza obširen trg z neredno postavljenih, priprostih vaških koč. Trg bil je na videz obširen, a to zato, ker ste glavni teržišči najmanj pol ure narazen stali, in drevje po vrtih je hiše zakrivalo tako, da je potnik trg komaj prej zapazil, preden je prišel do njegovih razvalin.

Poletje je 67. l. po Kristusu. Po omenjenej cesti proti mestu polagoma jašeta dva jezdec, eden še mlad, komaj če ima nekaj čez trideset let. Prav vojaški se drži, na vsem obnašanju kaže, da je omikan mož, plemenite krvi, s kratka: vidi se mu, da je sin mogočne Rome; tudi dragocena in izbrana oprava priča, da je

menljivo, a umu in znanju človeškemu hoče se polje neizmerno ter brezskrajno. Krščanstvo je pozitivnost; ali prašam jaz: jeli rod človeški od včeraj ali je od tisuč ter tisuč let? Kaj je toraj v rodu človeškem danes, kar ne bi več ali manj nosilo na sebi znamenja pozitivnosti! Dandanes se gojijo vzlasti vede naravoslovne in jezikoznanske; pa prašam jaz, ali se ta in una znanost ne opira na pozitivnem in nepremisljivem temelju? Ne stari Plinij, ne noveji Humboldt, ne Newton, ne Kopernik niso v naravi ne pike premenili, temuč so le z bistrim duhom predrl v skrivnosti narave ter stare njene postave na korist in slavo človeškega rodu pripravili na dan. Jezikoslovci skrita pravila slovnična in tenke razmere raznih jezikov odkrivajoči čudovito razsvetlujejo narodov mytiško ali basniško dobo, kamor bi sicer povestnica nikdar ne dospela; toda vse jezikoznanstvo kakor tudi naravoslovje godi se na celo pozitivnem temelju ter se pečá s popolnoma pozitivnim predmetom.

Res je, da krščanstvo je nepremisljivo, kakor je nepremisljiv Bog, od kogar neposredno prihaja krščanstvo. Toda mar resnica matematiška, historična, juridična itd. ni nepremisljiva? Mar ni vzvišena nad ljudsko samovoljo kakor nebo nad zemljo? Vendar bi se motil, kdor bi mislil, da v krščanstvu ni napredka, in da ono opovira znanstveni razvitek v človeštvu. Resnica božja je v nekem smislu del neizmernega bitja božjega, katerega omejeni um človeški ne more nikdar ponjeti; toraj mu je dolžnost, z umom in srcem svojim vedno bolj in bolj vanje se pogrezovati. Pisano je v tem obziru klasiško delo že v petem stoletju po Vincenciju Lirinskem. Krščanstvo v nepremisljivem bitju svojem prav za prav je edini stalni temelj na tem svetu, na katerega se človeško delo brez nevarnosti more nasloniti; edina luč človeškemu umu, ktera se mu nikdar ugasniti ne dá. Hvalo dajajmo Bogu, da je tako, kajti sicer bi poleg vedne nestalnosti vseh stvari na tem svetu, poleg vednih in večidel tudi zelo nevarnih prememb, s katerimi se dela uma in rok človeških odlikujejo, človeštvo podobno bilo ladiji na razdreženem morji brez krmila in luke. Hvalimo, pravim, Boga, da se po krščanstvu v ladiji tej nahaja on, ki more po naši prošnji vzbujen vetru in valovom zapovedati, da utihnejo. Jaz vem in trdim, da bi o najboljših in najblažih delih človeštva prevladalo skrajno obupanje, ko bi poleg današnje nestalnosti in izrovanosti evropske mogoče bilo, da solnce krščanske luči vgasne, kajti tedaj bi nastopil skrajni nered

in grozni prekuc, ki bi Evropo v prav kratkem času prevrnil v groblje ali razvaline. Krščanstvo ni nikdar na poti bilo umnemu napredku. Sv. Avguštín, sv. Tomaž Akvinski prekosila sta Platona in Aristotelja; sv. Janez Zlatoust in Bossuet prekosila sta Demostena in Cicerona prav zato, ker so živeli v luči svetega evangelija. Velika modroslovca Paskal in Leibniz, velika pesnika Dante in Lamartine, velika zgodovinarja Adam Müller pa Guizot, velika jurista Montesquieu in Beccari — bili so vsi kristjanje. Največi astronom in preiskovatelj solčne narave je pater Secchi jezuit. Krščanstvo se svobodnemu umnemu preiskovanju ni nikdar upiralo v nobeni strani, nikdar ni se plašilo najbolj drznih in zamotanih hypothes; balo pa se je prevzetnosti in nečimurnosti človeške, ktera velikrat obsoja, česar ne razume; velikrat se nad samega Boga in njegovo resnico vzdiga samo zato, da svet strmi in se jej čudi.

Narod naš je od zibelke svoje ljubo vzrejevan bil v krščanstvu. Ono se je potem v njegovi moški dobi pobratilo z njegovo slavo in velikostjo; ono ga potem tolažilo in okrepčevalo v revii njegovi; ono mu je i danes o prerodu njegovem zvest drug in dobrotnik. Zato želi naš narod in zahteva, da se mu mladina povsod, in najbolj na vseučilišču ohranjuje v duhu krščanskem. Kdor tedaj ni tega duha, nima pravice sesti na stolico učiteljsko. Krščanstvo se opira na svobodno voljo in odloko; kdor ga nima, naj v službi in stanu, ki si ga je izbral, mirno živi in spolnuje svoje dolžnosti; toda grešil bi proti očitni volji narodni, proti Duhu svetemu, proti bodočnosti naši, ako bi se kot nevernik in apostelj neverstva povzdignil na stolico učiteljsko.

Pritožuje se svet po vsej pravici, da je malo velikih značajev podobnih staremu Regulu, kateri se je podal v neizrečene muke, da izpolni besedo svojo, ali Fabriciju, o katerem so neprijatelji rekli, da bi človek prej solnce odvrnil od njegovega tečaja nego Fabricija od resnice in pravice. Temu je po mojem trdnem prepričanju glavni vzrok, ker ljudje lahkomišelnopuščajo dolžnosti, ktere imajo do Boga in resnice božje. Kdor krši besedo Bogu dano, kako bo nepremično držal besedo dano človeku in službi svoji? Bistveno je toraj za naš narod in njegovo bodočnost, da mu bodo učitelji i s te strani hvalni in vzorni. Naj mi gospodje učitelji ne zamerijo teh besedi, kajti izvirajo iz srca, ktero neizmerno spoštuje učiteljski stan. Jaz sem tudi sam v mladosti bil učitelj in Bog mi je priča, da bi se rad povrnil k učiteljstvu,

da mi je mogoče. Pri vsem tem sem i tu, kjer sem, učitelj in prosim učitelje, da me imajo za tovarša, in naj bodo prepričani, da sem vse, kar sem njim rekel, rekel tudi samemu sebi. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. aprila.

Avstrijske dežele.

V **ogerskem** zboru je Viktor Istoczy vlado interpeliral, jo je li volja: 1. Judom, ki od vseh strani vrejo na Oggersko, postavno zapreti pot; 2. bode li ljudem, ako bi si sami hoteli na miren način pomagati pred njimi, delala kake zapreke, in 3. hoče li v tej reči odločno ravnati ali pa ostati neutralna? — V svojem govoru je Istoczy rekel, da Judje niso kakor drugoverniki, ampak so mogočna kasta, ki hoče zatreti vse druge vere in povsod razširiti judovstvo. V ta namen skušajo države s tem spraviti v svojo oblast, da jim posojujejo denarje. Judje nabirajo strašna bogastva in pospešujejo ubožstvo drugih. Povsod se vrivajo; in kjer so se naselili, tam se ne dajo več pregnati. Oni se hlinijo liberalne, pa so strašno konservativni, pridružijo se vsaki zmagovalni stranki, da jo porabijo za svoje namene.

Ministerski svet je določil, da zbornica ogerska se pred binkoštimi sklene.

Vnanje države.

Bavarska vlada je zbornici predloženo volilno postavno s privoljenjem kralja vzela nazaj, ker je prevedela, da zbornica nikakor ni voljna sprejeti je.

Na Francoskem se bonapartovci skrbno pripravljajo na volitve. V mnogih okrajih so že stavili svoje kandidate; zlasti se zanašajo na Korsiko, dasi jim bode princ Napoleon tam delal hude zapreke. Ker pa princ sam na Francoskem ni priljubljen, bode delal za svojega najstarejšega sina. Francoska na ta način ne bode prišla do zaželenega miru, ampak se bode le še bolj razkosala.

Španska vlada neki misli v enem mesecu zadušiti vse Karliste. Pa tako hitro jih še ne bode konec; iz zanesljivih poročil je marveč razvidno, da Karlisti počasi sicer, a varno napredujejo. Dorregeray in Gamundi sta se javno izrekla zoper namere Cabrerove. — Nekteri listi so poročali, da papež so svojemu poslancu Simeonu naročili delati za to, da duhovščina se oklene Don Alfonsa. Pa to je gola laž.

mladi mož plemenit ud onega naroda, kateri zapoveduje vsemu svetu. Uzdo na leško drži jezdec, glava leze mu zelo nizko, kaže, da je vtopljen v globoke misli. Tovariš njegov pa je prej ko ne Jud, kajti postava in obnaša pričate, da je jutrovec in da pot kaže tujemu potniku.

Jezdeca molče prijezdita sredi mesta, ali prav za prav v oni del, ki je ob veličini svoje bil središče mestu. Na obširnem, zanemarnem trgu stoji visoko in prostorno poslopje debelo zidano in z mnogimi stolpi vtrjeno, kakor kaka trdnjava; ali zelo je že zrušeno, vzlasti na nekterih mestih. Dvoje vrat drži v poslopje, ena so na pol zasuta in ena zastavljena z rimskimi vojaki. Na trgu pred sgrado je vodnjak na kolo, ki ga osel goni; voda po kožnih mehovich stopa najpreje v prostorne kotle in iz teh se zlija po cevih v mesto.

Konja naših jezdecov vsled nagona stopata naravnost proti vodnjakovemu koritu. Ko pijeta, gleda Rimec sivo zidovje.

„Joel, kakovo poslopje je to?“ vpraša spremljevalca.

„Grad je, vitez Emilij, oni grad, v katerem so stolovali kralji izraelski do Amrija. On je bil s prva vrhovni poveljnik izraelske vojne, a kot ljubljenecek vojakov bil je ž njih pomočjo za kralja izklican, da je kaznil samooblastnega Zambrija.“

„Kdo sedaj stanuje v gradu, je li zapuščen?“

„Bolnišnica je notri, pa ječe. Letos, velé, ima nenavadno mnogo bolnikov in jetnikov, krivih in nekrivih.“

„Hočem jih videti“, dé Rimec, skoči s konja, dá uzdo voditelju in se spusti proti grajskim vratom. Spoštuje ga sprejme vojaški dekuri (poveljnik konjikov), stopi iz vrste in pelje gosta k prvopostavljenemu centuriju (stotniku), poveljniku grajskemu.

„Kaj je?“ vpraša centurij prišleca odzdravivši mu.

„Rimec sem, in želim videti grad in prebivalce.“

„Kako se pišeš? Kdo si?“

„Emilij mi velé; in tu pogledi moj znak, da vidiš kdo sem in ne zahtevam nič takega, kar ne spada v moje področje.“ Na to odviše vrhovno obleko ter pokaže vrezano zlato ploščico na ročaju svojega meča.

Centurij dostojno poklonivši se pravi: „Zaukazuj! kako naj ti postrežemo jaz in moji ljudje?“

Tujec odgovori, da ne želi drugega nego to, kar je bil preje omenil. Poveljnik mu hoče dati častno spremstvo, a Emilij je neče, rekši: „Dovolj je eden domač vodnik.“

Rimec je prehodil obširne prostore, ogle dal bolnišnico, ječe, in stikal je sploh po vseh tudi najnečednih mestih. Vodnik se je čudil, čemu se tujec dalje mudi pri nesrečnikih, kakor je treba, da more napasti svojo izvedavost, a nikakor mu ni šlo v glavo videvšemu, da tujec najbolj miluje jetnike in jim pomaga.

(Dalje prih.)

V Rimu se je 12. t. m. poklonila velikanska deputacija najimenitnejših rodov francoskih, angleških, nemških, laških, belgijskih, španskih, švicarskih in američanskih. Načelnik tej deputaciji bil je knez Hugo Windischgrätz. Sv. oče so prav zdravi.

Cesarjevo popotovanje.

Dalmatinci si na vso moč prizadevajo, da bi cesarju pokazali svojo vdanost in zvestobo. Zader je bil 10. t. m. krasno razsvitljen, dasi je bilo vreme zelo neugodno. Ob 8. uri je bila v novem gledališču velika pevska, produkcija, katero je napravila občina cesarju na čast in pri kateri so najimenitnejši gospodje in gospe sodelovali. V nedeljo ob 6. uri so bili cesar pri tihi sv. maši, katero so imeli nadškof sami; pozneje so obiskali vojaške zavode, sprejeli 160 privatnih audijenc, potem pa so šli gledat veselico, katero je bilo ljudstvo napravilo pod milim nebom. Spremljani od 700 ljudi, za katere je bila srenja najela ladijo „Adrija“, vozili so se na ladijci „Fantazija“ okoli 4 ur med prelepimi otoki; potem je bilo veliko kosilo, k kateremu je bilo povabljenih 60 oseb. Na večer je bilo mesto zopet razsvitljeno in ljudstvo je z navdušenjem pozdravljalo cesarja, ki so se ob 1/2 9. ure peljali po mestu. Tudi v gledališču, kamor so potem šli, so bili z gromovitimi živijo- in Evviva-klici pozdravljeni. 12. t. m. zjutraj je bila vojaška parada, zatem pa so cesar obiskali slovansko učiteljsko izobrazilišče v Borzo Erizzo, kjer so bili od učencev in ljudstva iskreno sprejeti. Vrnivši se v mesto so ogledali še bukvarno, katero je v Turinu umrl profesor Paravia mestu volil, pa Salgphetijevo in Ulrichijevo tovarno za rozolijo. Šli so tudi v cerkev sv. Krizogona, kjer je veliko starin, sv. Elija, kjer je nadškof v nemškem in slovanskem govoru zbranemu ljudstvu priporočal moliti za srečo in blagostanje cesarjevo ter pozdraviti ga z živijo-klici, kar se je tudi zgodilo. Ogledali so tudi še eno najstarejših cerkev, sv. Donata, in razstavo raznih vin, v razvalinah tikoma cerkve, potem pa so se vrnili nazaj v stanovanje svoje k zajutreku.

Izvirni dopisi.

Iz Belecerkve. 10. aprila. Belo nedeljo je bilo vmestenje č. gospoda Janeza Volčiča, župnika v Šmarjeti. Prav ljubeznjivo so ga Šmarječani sprejeli. Prišlo je več odličnih faranov že v sredo gospodu v Belocerkev naproti. V duhovni hiši so došli gospoda pozdravili in potem so proti Šmarjeti se na pot podali. Lepo je bilo gledati celo rajdo vozov, drug za drugim so drčali; gospod župnik Volčič so bili spremljani še od dveh prijateljev župnikov. Komaj je bil ta nenavadni, častni sprevoz kacic 10 minut od Belecerkve oddaljen, že zagromé možnarji na prijaznem Vinovrhu pri sv. Jožefu, tudi prijetno zazvoné ondodni zvonovi ter pozdravijo svojega prihodnjega gospoda tako milo, da je rahločutnemu gospodu kar solzica v oči priigrala. Čez četrte ure se je pa že videla Šmarjeta. Velikansko bandero je v turnskih linah na vse strani vihralo, od vsih cerkvá podružniških se je slišalo veselo zvonjenje in strel, pa tudi farni zvonovi s svojimi mogočnimi in neizrečeno prijetno ubranimi glasovi doneli so tako milo, da smo vsi očarani omolknili in poslušali zvonjenje, kakoršno se malokje sliši. Ljudje so od vseh krajev skup vreli. Pa ko v Šmarjeto pridemo, smo videli, česar se nismo nadejali. Ljudje so v dveh vrstah stali ob cesti, do cerkve po celem

trgu, tudi šolska mladina z zelenimi vejicami je pozdravljala g. župnika. Dva sprelepa slavaloka sta bila razpeta čez cesto in z napisi okličana. Občno veselje se je videlo na vseh obrazih. Z vozov stopivši šli smo kar v cerkev, kjer so se litanije obmolile — prav kakor v nedeljo, bila je polna cerkev ljudi.

Če je bilo pa že ta dan vse pokoncu in veselo, je vendar v nedeljo veselje faranov do vrhunca prikipelo, ko so se pripeljali preč. g. novomeški prošt Simon Vilfan v družbi preč. g. korarja Anžlovar-ja in več drugih duhovnov. Mil. g. prošt so v izvrstnem govoru razložili poglobitve dolžnosti župnika do faranov in nasproti dolžnosti faranov do svojih duhovnov, ter prepričavno dokazali z dogodbami, da blagoslov božji in sreča biva le v tistih hišah, deželah in državah, kjer ljudje vero in njene oznanovalec spoštujejo. — Nesreča in razpad pa sta neogibljiv nasledek zaničevanja vere, Boga in njegovih maziljencev. Po dokončani božji službi so g. župnik vsem povabljenim prav gostoljubno postregli in se pristrčno zahvalili, ker so pripomogli s svojo nazočnostjo, da se je dan njihovega vmestenja tako sijajno praznovati zamogel.

Naj Bog ohrani mnogo let gospoda župnika, pa tudi vrle Šmarječane, ki so svojega župnika tolikanj ljubeznjivo sprejeli. Bog ohrani pa tudi šmarješke sloveče zvonove, ki tako prijetno pojó!

Iz Jelšan v zgornji Istri, 10. aprila. (Živinska kuga. — Slovenci). Ni še preteklo četrte leta, kar je razsajala v tukajšnjih krajih živinska kuga in na Liscu, v Klani, Skalnini in Rupí blizu 200 goved pomorila. V zadnji vasi izmed 44 gospodarjev 26 nima repa v hlevu, kar je kuga pustila, so kot sumljivo pobili. Ljudje so ravno nekoliko pozabili nesrečo, pa zopet se je oglasilo za tužnega kmeta žalostno naznanilo. V sosednji vikariji podgrajski v vasi Zabičje, dobre pol ure od kranjske meje, je poginilo gospodarju dvoje govedi. Vradna komisija, deželni zdravnik iz Trsta, gg. zdravnika postonjski in bistriški, so preiskali in našli, da je kužna bolezen. Pobili so gospodarju še 7 ostalih goved, na drobno se je pokazalo, da so že vsa bila okužena. Vsled tega je v Zabičji in v okolici zaprtija. Seno je drago, živina ne bo smela na pašo, obdelovanje polja bo zastalo, kaj bode počel ubogi kmet, ako ga Bog ne varuje te hude šibe! Huda je bila zaprtija po zimi, a sedaj bo pa še desetkrat huja.

Zmaga narodnjakov v Postojni, posebno pa v Ljubljani, je rodoljube tudi izvan Kranjske jako razveselila. Slovenci razkosani v toliko pokrajin, povsod v deželnih zbiorih v manjščini, od vladnih organov večidel za vrata postavljeni, moramo pešati in oslabiti, ako iz Ljubljane in Kranjske kot središča moči ne dobivamo.

Kako hočemo drugod kaj priboriti, kjer gospodarita Lah ali pa Nemec, ako se na Kranjskem ogromna večina Slovencev od peščice nemčurskih kričarjev pusti premagati! Bog daj, da bi postala Ljubljana kmalo to, kar je bila pred 10 leti, bela punčica slovenskih mest, Kranjska dežela pa, kar je bila pred 5 leti, zdravo srce slovenskih pokrajin, ker ako bo srce bolehalo, oslabei bodo vsi udi. Kaj da premorejo Slovenci na Kranjskem, ako so složni, pričajo zadnje volitve. Oj da bi vsi slovenski rodoljubi globoko v srce vtisnili nauk slovanskega kneza Svatopluka, ki je pred smrtjo svojim sinom in vsemu narodu z nepozabljivim zgledom pokazal, da „sloga jači, nesloga tlači“.

Toraj rodoljubi na Kranjskem, ki želite srečo domovine, in ohraniti narodnost doma in v sosednjih deželah, delajte edino, složno. Naj pogine prokleti prepir, naj se povrne zlati mir! —

Hrvaška, 9. aprila. (Strossmayer. — Madjaroni). Škof Strossmayer je zopet pokazal, kako ljubi svoj narod. Za velikonočni dar je poklonil 40.000 gld., da se sezida v Zagrebu palača za umetnosti. Na južnej promenadi, zraven velike realke in vseučilišča, odkoder je krasen razgled proti iztoku, bode sozidana v renaissance-slogu nova palača, ki bode pričala o hrvatskem Mecenu, dokler bode stalo mesto zagrebško in dokler bo živel narod hrvatski. Škof Strossmayer kupuje že dolgo časa vsakovrstne umetnine, posebno pa slike, ki ga stoje že na tisoče. Te slike hoče tudi pokloniti hrvatskemu narodu ter bodo precej, ko bode nova palača gotova, tje prenesene, da se more z njimi ves narod okoristiti. V sredini palače bode za te slike velika dvorana priredjena, ki bode radi svetlobe s steklom pokrito streho imela.

Na desno in na levo pa bodo dvorane za druge umetnine in za samo jugoslavensko akademijo. To je zopet velik korak v našem napredovanju, važen za Hrvate, kakor tudi za celo Jugoslovanstvo. Zagreb mora biti ne samo za znanost, nego tudi za umetnost slovanske Atene, kjer se mora ves jug vsredotočiti. Največo zaslugo pri vsem tem pa ima škof Strossmayer.

Kakor nas je iznenadil in razveselil veliki dar našega Mecena, tako nas je razžalostil drugi čin, za našo domovino nevaren. Osnova zidanja železnice od Zemuna do Siska-Ogulina je bila v ministerskem svétu, ki se je vršil v Beču, zavržena. Tedaj siromašna granica ne dobi železnice. Kakšno v nebovpijočo krivico tu delajo Madjari! Oni ne puste zidati železnice, ni njim po volji. Poprej mora biti gotova železnica Zemun-Pešta. Ali kedaj bode pa ta gotova? Mislili smo vendar, da se bode začela kmalo delati naša železnica, saj je vendar naš narod potreben, da si kaj zasluži in da Slavonija čisto ne propade. Ali žali Bog, da oholi Madjar vse drugače misli. Denar, ki je spravljen od prodanih krajiških šum ter samo za krajiške potrebe namenjen, bode padel gotovo v nenasitljivo madjarsko žrelo, saj so nam tudi požrli verski zaklad, katerega ne bodo nikdar več vrnili, ker nimajo nič nego dolg, čeravno nam po sili jemlejo. Bog vsako krivico kaznuje, pa tako tudi to kaznuje. Nam pa mora biti to nauk, da z Madjarom ne moremo živeti v nobenej zvezi, kajti vsaki dan nam kopljejo globokejšo jamo ter hočejo nas v njo strmoglaviti. V ogerskem saboru je sicer zaradi te železnice interpeliral zastopnik Šram ogerskega ministra, ali vse to ne bo nič pomagalo. V najnovejšem času so postali Madjari zopet tako brezobzirni proti nam, da ne spolnujejo nobene naredbe več zaradi jezika pri skupnih poslovihi. Vsi uradniki na železnicah, poštah, telegrafih, vsak mora madjarski znati, ali pa je odstranjen. Tukaj bi morala naša vlada v Zagrebu strogo se zoperstaviti in Madjare z ostro besedo opomniti, da ne prelomijo zakona, ki je vsem naobraženim narodom svet, samo divjim ne. Sicer pa je težko pri nas, ker okoli bana je vse polno še zdaj madjaronskih kreatur, ki ga zavirajo, kakor morejo; dokler bo teh ljudij v banskih dvorih, gotovo ne bode za nas dobro.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. aprila.

(Posvetovanje zaradi predrugačenja občinske postave) bilo je po sklicu deželnega odbora 7. dne t. m. Vdeležili so se ga skoraj vsi deželni poslanci, potem več županov iz različnih krajev dežele naše, in pa okrajni glavar Derbič. Zedinila se je ta skupščina v sledečih točkah: Iz domačega področja (§. 28 občinske postave) naj se občinam vzamejo vsa tista opravila javne varnosti (policijske), za ktera skrbeti je prav za prav dolžnost države, občinam naj se prepusté strogo le krajne ali prav domače (lokalne) zadeve. Pa tudi tako imenovano izročeno področje (§. 29 občinske postave) naj se omeji in država naj sama opravlja vse tiste reči, ktere se v korist države izvrševati morajo. Občine naj opravljajo policijstvo in pravico kaznovati le samo v domačih občinskih zadevah, vse drugo policijstvo in kazensko pravo naj opravljajo cesarske politične gosposke. Po tej omejitvi občinskega delokroga, ko občinam namreč ostanejo le take reči, ktere same z domačimi močmi opravljati zamorejo, naj se pa občinam tudi na prosto voljo da to, da se samovoljno (avtonomno) zložijo v večje ali manjše občine, kakor jim je drago, po razmerah in potrebah svojih. Politične gosposke naj se pomnože tako, da bodo občinam bliže, to je, namesto sedanjih glavarstev naj se ustanové manjši politični komisarijati po primeri, kakor so nekaj bili. Konečno se je odločilo, tesklepe izročiti deželnemu zboru in ta naj jih naznani c. kr. vladi kot želje, na ktere naj se ozira pri politični upravi in pri premembi občinske postave.

(Vabilo v občni zbor „glasbene Matice“), ki bode dne 15. aprila 1875 ob 8 uri zvečer v čitalnični pevski sobi. Program: 1. Ogovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikov. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj 12 prebivati v Ljubljani, in med njimi se zaznamuje posebej prvosednik in blagajnik. 5. Posamesni nasveti.

Odbor.

(Gospod Luka Tavčar,) čegar mlačnost glede narodne reči smo v predzadnjem listu nekoliko grajali, se je vsled tega ves jezen v „Narodu“ znosil nad čisto nedolžnimi osebami. Mi ne razumemo, kako more „Narod“, kteremu bi moralo vendar biti kaj mar za slovo med nami, kaj tacega sprejeti in še prav lažljivo z lastno modrostjo zarobiti. To za danes. Sam odgovor gosp. L. Tavčarju prepustim pisatelju onega članka samemu, da mu v prihodnjem listu pojasni, kar je prav.

(Uboj.) V gostilnici „pri konjiču“, kjer se shajajo sami nemčurji, je bil, kakor navadno, 12. t. m. nožebursec spred Matičkove hiše. Pri plačevanju pride mu s kletarico račun nekoliko navskriž, zato nastane majhen prepir med njima, kletarica pokliče brez pravega vzroka hlapce iz hleva, ki pridero v sobo. Izmed tih eden zgrabi nožeburca ter ga treši ob vogel mize, da si ta oko izbije. Včeraj je za to hudo rano že umrl. Sodnijska preiskava se je že pričela.

(To so brambovci domovine!) V nedeljo večer je šel nadzornik deželne posilnice s svojo ženo in kondukterjem L. iz Šiške domov. Ker je bil K. nekoliko zaostal, ga žena in L. prišedša do železnice pri kolezeji nekoliko počakata. Kar pride vojak, prime ženo za roko ter jo sili, da naj gre z njim. Žena se ustavlja in pravi, da je omožena in da mož kmalo za

njo pride. V tistem hipu res pride mož, a vojak se ne zmeni za-nj in še vedno ženo vabi seboj. Ko se K. za svojo ženo potegne, udari ga vojak tako silno po glavi, da se zgrudi na tla. Žena in L. začneta na pomoč klicati, a prišla je le druhal vojakov, ki so ženo pretepali, da se ji je vdrla kri, kondukterja L. pa je eden izmed njih s sabljo vdaril čez hrbet. Ko je K. vstal, plane vojak zopet na-nj, mu raztrga desno uho in odtrga križec, ktere ga je nedavno od cesarja za svoje zvesto že čez 40letno službovanje prejel. Čez dolgo še le pride častnik s patrolo, ter predrznega vojaka prime in odžene. Reč se je naznanila vojaški sodnji, od ktere pričakujemo, da bode predrznega hudodelnika po zasluženji kaznovala. Čudimo pa se le zopet temu, da k takim škandalom, kjer je človeško življenje v nevarnosti, ni nikoli nobenega mestnega policaja. Če pa kak malo vinjen kmetiški fant zavpije „živijo“, ga brz obsujejo kakor komarji in vlečejo z vso silo na „rotovž“.

(„Brencelj“) je zopet prišel na svitlo, osoljen in zabeljen, kakor navadno. Podpirajmo ga, da bo mogel bolj pogosto izhajati.

Razne reči.

— Čitalnica v Bizaviku poleg Ljubljane je bila preteklo nedeljo slovesno odprta. K slovesnosti je privrelo mnogo ljudstva iz okolice; iz Ljubljane se je bil tje podal gosp. dr. Bleiweis, Bizavičani so ga pri slavlolu čakali in navdušeno sprejeli, mala deklica mu je podala lovorjev venec s trakovi. Pevce ljubljanske čitalnice je ljudstvo tudi veselo pozdravljalo, ko so se na okinčanih vozeh, kateri so jih bili prišli do Štepanje vasi čakati, doli pripeljali. Gospod dr. Bleiweis je z ginljivim nagovorom potem odprl čitalnico, pričel se je občni zbor, in izvoljen je bil gosp. Štefè za predsednika; ko je bil končan, se je vpisalo tudi več Ljubljančanov v novo čitalnico, potem pa se je pričela živahna veselica s petjem in govori, ki je trajala do pozne noči. — Iz vsega tega se vidi, kako so si želeli ljubljanski okoličani čitalnice. Bog daj, da bi imela zares tudi lepo prihodnost.

— Nesreča. Z Gorenjskega se nam poroča: Sredo 7. t. m. sta dva rudarja kopala rudo v Zelenici. Ko sta končavši svoje delo hotela iti iz jame, eden nekoliko postoji, da bi tobak zažgal. A v tem hipu se vdere strop in nesrečneža zasuje. Čez nekaj ur so ga izkopali vsega potrtega in mrtvega iz zasipa. Doma je bil iz Zasep in je zapustil ženo s štirimi majhnimi otroci. V malo letih se je v rudokopih industrijalnega društva gorenjskega že zgodilo veliko nesreč, zato sploh sodijo, da društvo premalo skrbi za varnost svojih delavcev.

— Popravek. V zadnjem listu v dop. iz Maribora beri: „kan. Glazer“ nam. Složar.

Današnjemu listu so priloženi pogoji, pod kterimi oddaja Pakraška graščina v Slavoniji zemljišča za naselbine. Iz naših dežel se mnogo ljudi preseljuje v daljno Ameriko, morda bi bilo pa bolje, ko bi si taki v bližnji Slavoniji novega doma iskali.

Eksekutivne dražbe.

3. P. Mejač-evo iz Gmajnce (406 gl.), v Kamniku. — 3. Tone Drglin-ovo iz Laniš (6957 gl.), — 3. Marije Abčin-ove iz Šmarja (971 gl.), obe v Ljubljani. — 3. Fr. Bratovš-evo iz Podgriča (2075 gl.), — 2. Katarine Nussdorfer-jeve (2384 gl.), obe v Ipavi. — 2. Jakob Judnič-evo iz Kota (555 gl.) v Črnomlju.

18. aprila. 3. Mat. Handler-jevo iz Gnaden-dorfa (1250 gl.) v Kočevji.

Telegrafične denarne cene 14. aprila.

Papirna renta 70.65. — Srebrna renta 74.60. — 1860letno državno posojilo 111.75 — Bankine akcije 954. — Kreditne akcije 233.75. — London 111.35 — Srebro 103.40. — Ces. kr. cekini 5.23. — 20Napoleon 8.88 1/2.

Denarstvene cene. 10. aprila.

Državni fond.	Denar.	Blago
5% avstrijska papirna renta	71.10	71.20
5% renta v srebru	75.50	75.60
Srečke (lozi) 1854. l.	105.75	106.25
„ „ 1860. l. celi.	112.60	112.90
„ „ 1860. l. petinke	116.25	116.75
Premijski listi 1864. l.	126.—	126.75
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	94.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	86.50	—
Ogerske po 5%	79.75	80.25
Hrvaške in slavonske po 5%	70.25	80.75
Sedmograške po 5%	76.50	77.—
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	963.—	964.—
Unionske banke	114.—	114.25
Kreditne akcije	236.75	237.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	808.—	812.—
Anglo-avstr. banke	136.50	136.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	164.25	167.75
Tržaške „ 100 „ k. d.	109.—	109.50
„ 50 „ „ „	54.50	55.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	27.75	25.50
Salmove „ 40 „ „ „	35.75	36.50
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	27.—	28.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	27.50	28.—
St. Genois „ 40 „ „ „	27.50	28.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	23.25	23.75
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.23—	5.23—
Napoleonsd'or	8.87	8.88—
Srebro	103.40	103.55

Naznanilo.

Predstojništvo c. kr. ženske kaznovanice v Begnjah na Gorenjskem daje na znanje, da vse vrste ročnih del, to je **pletenje, šivanje, vezenje (stikanje)** in **predenje**, po najnižjih cenah izvršuje. (31—2)

Predstojništvo c. kr. ženske kaznovanice v Begnjah dne 8. aprila 1875.

Pravi rudečkasti korun (krompir),

cent po 4 gold. — in

pravi Holsteinski zgodnji korun

cent po 2 gold. 50 kr. se dobiva pri oskrbnistvu vrta „kmetijske družbe“ v Ljubljani. Da ne bo ogoljufan, naj se vsak oglasi naravnost do oskrbnika gosp. Fr. Schollmayra, v Ljubljani na Bregu hiš. št. 192. (30—3)

Prodaja se

na lepem prostornem kraju pri kantonski cesti pol ure nad Ljubljano:

hiša s štirimi sobami, živinskim hlevom, podom, kozelcem in vodnjakom.

Okoli hiše je lep sadni vrt in zemljišča nekaj čez 6 oralov. Na tem prostoru je tudi opečnica z dvema pečema in zemlja prav dobra za opeko.

Kaj več se zvè pri Jan. Kunovar-ju hiš. št. 15. v Dravljah, ali pa pri Lovr. Vodniku, kamnoseku v kolodvorskih ulicah v Ljubljani. (29—2)

Pogoji,

pod katerimi se v Slavoniji, županiji Požeški, okraja Kutinarskega, v občini Ulnjaški v naselbinah po Pakraški grajščini na novo ustanovljenih, namreč v Antonovacu, Hrastovacu in Blagorodovacu prodajajo zemljišča za naselbo.

1. Vsako zemljišče za naselbo meri navadno 8 oralov po 160 □ sežnjev, in sicer: 1 oral pahišnega zemljišča, 5 oralov v enem kosu, ki se dajo porabiti za njive ali polje, in 2 orala splošno za pašnik ali gozd. — Kos, ki meri 5 oralov, je še marsikje z lesom poraščen; ta les sme naseljenec ali kupec posekati, ker je njegov.

2. Oral je po 40 gold. av. v., in vsak, kdor tako selišče kupi, mora plačati 100 gold. naprej za vsakih 8 oralov. Ostali dolg se plačuje v letnih obrokih po 40 gold. v grajščinsko blagajnico. — Od te ostale kupnine ima kupec od 2. leta, ko se je naselil, vsako leto po 6 od sto obresti plačevati grajščini tako dolgo, da je vsa kupnina plačana.

3. Za poslopja potrebni les dobí naseljenec deloma na svojem posestvu, deloma ima pravico sekati ga brezplačno v skupnem gozdu, tako da ga les nič ne stane.

4. Z vsakim naseljencem se naredí posebno kupno pismo, navadno o zemljišči 8 oralov; to pismo ali pogodba se, ko je kupec dal 100 gold. naprej, vloži pri zemljeknjižnem uradu in posestvo izroči kupcu v last, ostali znesek kupnine pa dá grajščina na posestvo vknjižiti (intabulirati). Če pa kupec zmore toliko, da bi kupil večí prostor, mu tega nihče ne brani, da le pogodbo z grajščino tako naredi.

5. Oskrbništvo Pakraške grajščine dá po svojem inženirji kupcu odmeriti in odkazati zemljišča, ta pa mora potem sam odkazanim mu kosom meje narediti in mejnike postaviti ter tudi ohraniti.

6. Pravica za krčmarijo se s prodanimi zemljišči vred ne oddaja.

7. Za prodana zemljišča prodajalci (t. j. grajščina) prevzamejo postavno poroštvo, da ni in ne bo nikakoršnih urbarijalnih, posestvinskih pravní ali sitnosti, da bo toraj kupec brez vsega ugovora svoj lastni gospodar na teh zemljiščih, iz katerih ga nihče ne more pregnati.

8. Prodana zemljišča se brž potem, ko je kupno pismo pisano in podpisano, izročé kupcu z vsemi pravicami, ki jih ima gospodar na svojem posestvu.

9. Po ukazu kr. dalmatinsko-hrvaško-slavonske deželne vlade od 8. oktobra 1868, štev. 12525/1401 je naselnikom v Antonovacu in Hrastovacu dovoljeno:

a) Pahištva so davka prosta do 30. oktobra 1882;

b) od svojega osebnega zaslužka ni treba nobenega davka plačati do 30. oktobra 1882, — v naselbini Blagorodovac pa do konca 1881.

10. Kupec mora plačati potrebne koleke (štemplje), prepis, koleke za razknjiženje (iztabuliranje), ko je vse plačano, in zemljišni davek, ko je prevzel posestvo.

11. Naselišča Antonovac, Hrastovac in Blagorodovac so navadno 7 milj od Siska, od tod je dobra poštna cesta čez Popovačo, Kutino, Banovajarugo do Poljan. Od Poljan četrť ure je prvo naselišče Antonovac. Do Siska se utegne priti po želéznici, ali pa od Zidanega mosta naprej po cesti.

12. Te naselbine so v zdravem kraju, imajo dobro vodo in zemlja tu rodí vsakovrstni sad in žito v obilnosti. Oddati je še okoli 200 praznih prostorov, vsak po 8 oralov.

13. Najbolje bi bilo za naseljence, ako bi prišli tje še meseca aprila tega ali prihodnjega leta, ker si vsak še lahko nasadí, kar se prideluje po vrtih, koruzo (turšico), poleti pa si potem dela hišo; dobro je tudi, ako vsak poljsko in drugo orodje seboj pripelje, govejo živino pa domá prodá, ker jo tukaj ceneje dobí, kedar ima hlev gotov.

14. Ker prej zavoljo geografične lege ni bilo mogoče, tem naselbinam dajati tudi travnikov, je oskrbníštvo grajščine priskrbelo, da sme vsak naseljenec polovico mrve, kar je na grajščinski zemlji nakosí, za svojo živino domá jemati. Za vinograde pa te naselbine niso, ker so večidel na ravnem.

15. Po naselbinah živi zdaj že okoli 2000 duš, ki govore hrvaški in deloma nemški. V trgu Pakracu, kjer je vodstvo grajščinsko, je vsak teden sejm, tedaj lahko prodaja kmetovalec tam svoje pridelke in kupuje, česar mu je za dom treba. Tudi hranilnica je v Pakracu, v njo lahko vsak vloži, kolikor hoče, na bukvíce in dobiva obresti po 6 od sto; ravno tako zopet lahko ven dobí, kadar in kolikor želi in potrebuje.

16. Farna cerkev za te naselbine je v bližnjem Gaji, kjer biva rimsko-katoliški župnik (fajmošter), in vsaka naselbina ima svoje poslopje za šolo.

17. Najbolje je za vsakega, ki se misli tu naseliti, da prinese seboj kakih 400—500 gld., ker, kakor skušnja uči, le one družine ali rodovine, ki vsaj toliko seboj prinesó, lahko shajajo, ako so pridne in delavne. Še posebno opomniti pa je, da te naselbine niso bile za rokodelce in obrtnike, marveč za poljedelce in kmetovalce osnovane.

18. Treba je, da si vsak naselnik priskrbi popotni list (pôst) od svoje gosposke in pa pismo od županije, da je zbrisan iz občine.

V Pakracu 15. marca 1875.

Stein l. r.,
grajščinski vodja.